

TEKSTI: ERJA LAAKKONEN
 KUVA: MARJA PEURAN ARKISTO

”Ulkomailla tohtorintutkintoa suorittavista tiedetään hyvin vähän”

Uusikaupunkilainen **Marja Peura**, 47, tekee väitöskirjaa suomalaisista tohtoriopiskelijoista ulkomailla.
 Mikä ajaa väittelemään kauas kotimaasta?

MINUSTA TULI TUTKIJA, koska innostuin jo *pro gradu* tehdessäni tutkimuksesta. Haastattelin työhöni tohtoriopiskelijoita, joiden työ vaikutti sängen mielenkiintoiselta, vaikkakin ajoittain jopa ihan hullulta oivallusten ja *dead linejen* sekamelskalta. Olin onnekas ja sain tutkimusharjoittelijan paikan Turun yliopiston kasvatustieteiden laitokselta. Näin pääsin tutustumaan lähemmin laitoksellemme tehtävään tutkimukseen ja etenkin sen tekijöihin.

Laitoksellemme tehdään paljon tutkimusta aikuiskasvatustieteen alalta. Harjoittelijana perehdyin esimerkiksi tutkimuksiin aikuisista yliopisto-opiskelijoista ja avoimen yliopiston väylästä toisena reittinä yliopistoon.

Ajatus väitöskirjasta kirkastui harjoittelun aikana. Pääsin mukaan tutkimushankkeeseen, jossa selvitetiin maahanmuuttajanuorten koulutuspolkuja. Tehtävä oli aitiopaikka tutkijuuteen ja laajemmin yliopistomaailmaan. Tohtoriopinnot aloitin syksyllä 2017.

TUTKIMUKSESSA MINUA INNOSTAVAT ajankohtaiset yhteiskunnalliset ilmiöt.

Olen alun perin ranskan kielen ja kulttuurin maisteri. Kiinnostuin kasvatustieteistä, kun työskentelin

Kasvatustieteen ja filosofian maisteri Marja Peura selvittää väitöstutkimuksessaan, miksi niin monet suomalaiset ovat lähteneet ulkomaille tohtoriopintoihin.

nuorten aikuisten parissa kansanopistossa, vapaassa sivistystyössä.

Kiinnostus aikuiskasvatustieteeseen juontuu tutkimistani tohtoriopiskelijoista, jotka ovat tavallaan myös aikuisopiskelijoita. Monet heistä ovat lähteneet tohtoriopintoihin vähän varttuneempana, kuten minä itsekin.

JOS EN TUTKISI, työskentelisin kansainvälisten asioiden parissa tai ainakin työssä, jossa voisin käyttää kielitaitoa. Aiemmissa tehtävissäni olen yhdistänyt kiinnostukseni vieraisiin kieliin ja kulttuureihin. Etenkin matkailualan kokemukseni ja opetustehtävät matkailualan ja kielten parista olivat niin kiinnostavia, että uskoisin työskenteleväni niiden parissa.

AIKUISKASVATUSTIEDETTÄ TARVITAAN yhteiskunnassa, jossa elinikäinen oppiminen on aina vain isommassa roolissa. Se haastaa koulutusjärjestelmän ottamaan huomioon myös aikuisopiskelijat.

Aikuiskasvatustiede tuo esiin opiskelijoiden moninaisuutta ja lisää moninaisuuden arvostusta etenkin, kun eriarvoistuminen lisääntyy yhteiskunnassa, ja nuoruutta ja ketteryttä korostetaan. Tohtoriopiskelijoiden näkökulmasta aikuiskasvatustiede voi peräänkuuluttaa erilaisuuden ja erikäisyyden sietämistä yhä yhtenäisempään ammattitutkijuuteen tähtäävässä tohtorikoulutuksessa.

Aikuiskasvatustiede muistuttaa sivistyksen merkityksestä, kun tutkimusta taivutetaan yhä enemmän markkinamaisesti arvioitavaksi. Tutkijat voivat kriittisesti tarkastella koulutuspoliittisia suunnitelmia ja päätöksiä ja tuottaa luotettavaa tutkimustietoa päätöksenteon tueksi.

Maahanmuuttajien kouluttautumisen kysymykset ovat tärkeitä teemoja, joihin tutustuin nuorten maahanmuuttajien koulutusvalintoja selvittävässä projektissa. Etenkin elinikäisen oppimisen kehyyksessä ja kulttuurisen moninaisuuden lisääntyessä teemat ovat ajankohtaisia myös aikuiskasvatustieteessä.

PARAIKAA TUTKIN, miten ulkomailla tohtorintutkintoa suorittavien suomalaisten tohtoriopinnot sijoittuvat elämäntieteen kokonaisuuteen: Miksi he ovat päätyneet tekemään tohtoriopinnot ulkomailla? Mitä opinnot heille merkitsevät? Opiskelijoiden kansainvälinen liikkuvuus on lisääntynyt, ja ennätysmäärä suomalaisia opiskelee ulkomaisissa yliopistoissa. Silti tutkimukseni kohderyhmästä tiedetään hyvin vähän.

Olen tutkimuksessani nyt siinä vaiheessa, että seuraavaksi lähdän etsimään haastateltavia Euroopasta. Tavoittelen suomalaisia tohtoriopiskelijaita, jotka ovat suorittaneet maisterin tutkinnon Suomessa ja suorittavat tohtorintutkintoa tai ovat lähimenneisyydessä suorittaneet sen ulkomailla.

Minua innostavat tutkimukset akateemisen identiteetin rakentumisesta yhteiskunnan ja yliopiston muutoksessa. Korkeakoulututkija **Lynn McAlpine** on tutkinut tohtoriopiskelijoiden ja aloittelevien tutkijoiden urapolkuja ja akateemisuuden kokemusta. Hänen käyttämänsä käsite identiteetti-trajektori innoittaa minua, koska sen avulla tohtoriopinnot voi sijoittaa yksilölliseen elämäntieteen ja yhdistää toimijuutta ja rakenteellisia seikkoja.

KOLLEGOILTANI SAAN etenkin mainiota ja huumorintäyteistä lounasseuraa. On mukava jakaa ajatuksia tutkimuksesta ja elämästä yleensä. Tunne kuulumisesta tutkijayhteisöön on tärkeä tutkijan identiteetin rakentumiselle. Tutkijayhteisön merkityksen huomasi erityisen hyvin aloittelevana tutkijana tutkimushankkeessa: kokeneiden kollegoiden kanssa työskentely oli todella antoisaa ja opettavaista. Välillä kaipaankin tutkimusryhmäni tukea monografian parissa puurtessani. Kollegojen lukuvinkit ovat toimineet monien innoittavien lukukokemusten lähteinä.

KUN EN TUTKI, vietän aikaa perheeni kanssa. Nautimme kotona olosta mutta myös matkustelusta. Syksyisin olemme tyttärensä kanssa innokkaita sienestäjiä. Rentoudun hyvän kirjan tai elokuvan parissa Viimeksi luin Minna Rytisalon romaanin *Rouva C*, joka oli erittäin kiinnostava kuvaus naisena olemisesta 1800-luvun lopulla.

Klassikko, johon palaan

Antoine de Saint-Exupéryn *Pikku Prinssi (Le Petit Prince)* on minulle tärkeä teos, sillä se antaa tilaa erilaisuudelle ja kannustaa ihmettelemään. Tutustuin teokseen ranskan opintojen aikana, ja olemme lukeneet sitä myöhemmin yhdessä myös tyttärensä kanssa.

Sarja vie aikuiskasvatuksen tutkijan arkeen ja verkostoihin. Sen tuottaa Aikuiskasvatuksen Tutkimusseura.